

2den Valgfreds, maa naturligtviis i denne Slags Spørgsmaal staae i en bestemt Mod-sætning til en heel Deel af os Andre, thi hans lærde theoretiske Betragtning af Alt, hvad der hedder Statsoeconomi, gjør, at han tager dem theoretisk efter de Grundsætninger, han er kaldet til at foredrage paa et andet Sted, og som han naturligtviis selv hylber, medens vi Andre ikke saaledes udelukkende kunne kaste os over disse theoretiske Grund-sætninger, men maae tage Hensyn til, hvorledes Sagerne praktisk og uden mange og store Ulemper i andre Retninger lade sig gennemføre i det virkelige Liv. Vi maae altsaa i saa Henseende nødvendigviis komme til at staae imod ham, og det har ogsaa vist sig i den korte Tid, vi have haft den store Glæde at have det ærede Medlem her i Folkethinget, at vi meget ofte have maattet staae imod ham, netop fordi han, saavidt vi kunne see, udelukkende staaer paa den theoretiske Videnskabs Side uden at tage noget Hensyn til de praktiske Forhold og den praktiske Gjennemførelse af hans Grundsætninger i det virkelige Liv; dette er jo, hvad man kalder doctrinairt. Saaledes er det ogsaa naturligt, at vi ikke kunne være enige med ham i de Betragtninger, han har gjort gjældende i denne Sag, og det samme vil vise sig, naar man tager et Par andre af de Sætninger, det ærede Medlem udtalte overfor os. Han meente saaledes, at det ikke kom an paa, hvad Gods-eierne forlangte for Fæstegodsset, men at det kun gjaldt om, at der blev folgt Fæstegods. Det ærede Medlem sagde: der er slet ikke Spørgsmaal om, hvorvidt den One tager mere end den Anden, men her er kun Spørgsmaal om, hvorvidt vi kunne faae Fæstegodsset folgt. Ja, i saa Tilfælde vilde det være det Alernemteste at paahyde, at det Hele skulde sælges ved Auction til Fordeel for Godseieren, thi da blev det folgt, men dertil kunne vi Andre slet ikke være med. Vi sige, at vel er Eiendomsretten over Jorden ganske overordentlig vigtig, men at det derhos er en meget væsentlig Ting, om Fæstegodsset gaaer over i fremmede Hænder eller bliver i Fæsternes og deres Arvingers Hænder, og vi sige, at langt hellere end at gaae med til Salg

uden videre Betingelser om, til hvem der sælges, maae vi være imod Salg og holde paa, at Bestemmelserne om Overgang til Eiendom maae være saadanne, at virkelig Fæsternes eller deres Børn og Arvinger kunne antages i Reglen at ville blive ved Stederne. Vi trøve ikke, at det er et Hoved-hensyn, man skal tage, om vi udføre nogle Tusinde Edr. Korn og nogle Hundrede Edr. Smør mere eller mindre til Udlandet; det er et væsentligt Hensyn, men vi sige, at det til Slutningen kommer ligesaaemeget, ja maaskee mere an paa, om den Grundsætning kan gøres gjældende heri Landet, som det ærede Medlem nylig nævnte: Saa have for Meget og Færre for Lidt. Vi ønske, at man maa kunne sige, ikke at der er en almindelig Velstand, men at man i Almindelighed befinder sig jevnt vel og godt her i Landet, at Befolkningen lever under saadanne Forhold, at man ikke skal befrygte, at man her som andre Steder skal see et stort Proletariat udvikle sig, hvorimod der kan være almindelig Tilfredshed, saaledes at Enhver kan have et lille Hjem, hvor simpelt det end er. Dette sætte vi fra vor Side langt over alle theoretiske Betragtninger og Bæresætninger om, at det er statsoeconomisk udmærket godt for Landet, jo flere Tusind Edr. Korn og Smør man kan udføre. Det er disse Synspunkter, der i saadanne Spørgsmaal stille os overfor hinanden: det er den Betragtningssmaade, der gjør, at jeg ikke kan være med til at fremme dette Lovforslag, saalænge Fæstespørgsmaalet ikke staaer anderledes, end det stiller sig for Diebliffet, og end de ærede Forslagsstillere fremdeles ville lade det staae. — Det er overmaade rart og godt at være national, og jeg haaber, det kan siges om os Alle, at vi ere det, men der er en vis, temmelig væsentlig Forskjel, naar man spørger, hvad de ærede Medlemmer forstaae ved national. Det ærede Medlem kom til at tale om en vis Klasse heri Landet, som skulde staae imod, hvad han udtalte skulde være den nationale Følelse hos Majoriteten af det danske Folk. Jeg veed nu ikke, om det ærede Medlem har talt Befolkningen og veed, hvorledes den stiller sig til hans Nationalitet, og om det virkelig er Majoriteten, der følger ham i